

Uurimisplaan 2020-2026

Kõrgem Usuteaduslik Seminar (edaspidi Seminar)

Läbiv uurimisteema: **Vabakiriklik identiteet ja koguduste suhe ühiskonnaga.**

Probleem

Religiooset identiteeti ja kirikute suhet ühiskonnaga uuritakse sageli traditsiooniliste kirikute vaatenurgast. Tegelikuses on Eesti usu- ja ühiskonnaelu vahelised seosed olnud palju mitmekesisemad. Nii on vabakirikud, mis on Eestis vähemuskirikute positsioonis, täitnud olulist ülesannet demokraatlike juhtimisstruktuuride viljelemisega koguduse elus, vabatahtlikkuse rakendamisega ja panusega kohalikku ja üldkultuuri. Kahjuks on nii ajaloo kui teoloogia aspektist nende tegevust ja veendumusi uuritud fragmentaarselt.

Vabakirikute identiteedi ja ajaloo uurimine, mis peab silmas nende rolli ühiskonnas, sageli muutuste keskel, võib pakkuda olulise täienduse Eesti ühiskondlike protsesside, muuhulgas kodanikuühiskonna kujunemise mõistmisel. Seejuures on oluline silmas pidada ka võrdlust rahvusvahelise kontekstiga. Vabakirikliku identiteedi uurimine on oluline ka Seminari ja selle õppekava arendamiseks, kuivõrd tegu on ainsa vabakirikliku kooliga Eestis.

Eesmärk

Eesti vabakirikute identiteeti on kirjeldatud põhitunnuste ja peamiste arengusuundade tasemel. Koguduste tegevust, sh nende suhteid ühiskonnaga, analüüsitakse selle valgelt ja rahvusvahelist diskussiooni arvesse võttes.

Alaeesmärgid

- Koguduste juhtidele ja liikmetele on info ligipääsetav (loodud on vabakiriklikku identiteeti kajastavaid videosid, filme, podcaste ja tekste)
- Koguduslikud algatused kodanikuühiskonnas on paremini mõtestatud ja kaardistatud, neist kirjutatakse mh teadusartikleid
- Rahvusvahelises diskussioonis osalemine

Tegevused ja mõõdikud

- Seminar annab välja kaks kogumikku uurimisplaani perioodis (2020-2026). Need võivad ilmuda koostööprojektina.
- Seminar korraldab vähemalt 5 avalikku loengut või diskussiooni aastas, mis aitavad mõista vabakiriklikku identiteeti ja eripära. Osa neist korraldatakse konfessioonidevahelises koostöös.
- Seminari kodulehel on teoloogilise sisuga tekstid, audio- ja videosalvestused. Neid lisandub vähemalt üks kvartalis.
- Seminari õppejõududelt ilmub iga aasta kokku 1-3 teadusartiklit.
- Seminar korraldab koostöös EKB liidu ehk omanikuga igal aastal ühe uurimisteemaga seotud konverentsi. Konverentside materjalid on kättesaadavad seminari kodulehel.
- Korraldatavatest konverentsides üks on rahvusvaheline (2024-2026). Selleks luuakse teadustöö-alane koostöö vähemalt ühe välispartneriga (nt ABTS Liibanonis, IBTSC Amsterdams, Örebro School of Theology Rootsis või Elstal Theological Seminary Saksamaal).

- Seminari õppejõud panustavad pidevalt kooli omaniku teoloogiakomisjoni koosseisus, mis uurib vabakirikliku identiteedi jaoks olulisi teemasid ja mille töö tulemused vormistatakse kirjalikult.
- Parim osa seminari üliõpilaste töödest, sh koguduslikke arusaamu kajastavad lõputöödele tuginevad artiklid on avaldatud ajakirjas Teekäija, seminari kodulehel, arvamused artiklitenä sekulaarses ajakirjanduses või veebiajakirjas Kirik ja Teoloogia. Igal aastal ilmub 2-3 üliõpilase kirjutist.

Uurimisplaani teostumist hinnatakse iga kalendriaasta viimasel Seminari nõukogul ja analüüs lisatakse nõukogu protokollile. Seminari eelarves tagatakse iga-aastaselt vajalikud vahendid uurimisplaani teostamiseks. Üks arendusjuhtidest tegeleb teaduspoole koordineerimisega.

Koostatud veebruaris 2020, Vastu võetud 3. 06.2020 KUS nõukogus (protokoll nr 11 (187))